

AANVULLING OP DE VERSPREIDING VAN *LIMAX MAXIMUS* IN NOORD-HOLLAND EN ANDERE WAARNEMINGEN IN HEERHUGOWAARD

door

A.W. Burger

Mienis publiceerde in het Cb 310 (september 1999) een serie nieuwe vindplaatsen van de Grote Aardslak *Limax maximus* Linnaeus, 1758 in de kop van Noord-Holland als aanvulling op de verbreiding zoals aangegeven in Gittenberger et al. (1984). Dit is voor mij aanleiding om enige eigen waarnemingen aan de openbaarheid prijs te geven.

De waarnemingen hebben betrekking op mijn directe woonomgeving in Heerhugowaard. Zoals misschien bekend, is Heerhugowaard sinds de jaren 60 uitgegroeid van een gezapige poldergemeenschap van enkele duizenden inwoners tot een enorme slaapstad van op dit moment ruim 50.000 inwoners. Langzamerhand is de gehele zuidelijke helft van de polder dichtgebouwd.

Deze verstedelijking heeft natuurlijk ook gevolgen voor de malacofauna. Eerlijk gezegd heb ik geen gegevens over de in de polder levende mollusken van vóór deze periode bij de hand, maar enige soorten zijn duidelijk als gevolg van de menselijke activiteiten nieuw voor dit gebied of zijn veel algemener geworden. Genoemd dienen te worden: *Cerņuella (C.) neglecta* (Draparnaud, 1805), *Cerņuella (C.) virgata* (Da Costa, 1778), *Candidula intersecta* (Poiret, 1801) (De Groot, 1981), maar ook *Helix (Cornu) aspersa aspersa* Müller, 1774.

De drie door De Groot vermelde soorten zijn na 1985 niet meer op de vermelde locaties aangetroffen. Het laatste waargenomen exemplaar van *Cerņuella (C.) neglecta* betreft een waarneming midden op het fietspad in het hartje van de winter, waar een volwassen exemplaar in januari rondkroop bij temperaturen van slechts enkele graden boven nul. Of de soorten elders in de polder nog wel voorkomen is mij onbekend.

Helix (Cornu) aspersa aspersa is sinds vele jaren een zeer algemene soort in en om de tuinen en plantsoenen. Toch heb ik de indruk dat de soort niet meer zo algemeen is als in de beginjaren 80. Er waren toen jaren dat het na regen onmogelijk was om zonder op *Helix* te trappen de trottoirs te betreden. Nu komt een dergelijk massaal optreden nooit meer voor.

Dan de Grote Aardslak. Deze opvallende naaktslak werd door mij in de polder Heerhugowaard nooit gesignaleerd vóór 1990. In de zomer van 1990 werd één exemplaar waargenomen tussen struiken langs de Saenredamlaan na een regenbui. Dit herhaalde zich in 1991. Daarna nam het aantal waarnemingen gestaag toe. In 1998 en 1999 werd de soort regelmatig in de omgeving van de Soutmanlaan gesignaleerd, ook in de eigen tuin, die geheel door planten is bedekt. De eerste waarnemingen waren steevast begin mei. In 1999 was er ook een waarneming in de eigen woning, naast de toegang tot de kruipruimte (alle waarnemingen in km-vak 118/521). Het lijkt er op dat de soort vaste voet heeft gekregen in dit deel van Heerhugowaard.

Onlangs kon ik twee volwassen exemplaren in de achtertuin observeren, die, het had iets gemiezerd, op voor de vogels gestrooid brood afkwamen. Meestal tref ik dan alleen *Arion (A.) arion rufus* (Linnaeus, 1758) aan, die vaak in zeer grote aantallen op een dergelijk voer reageert.

Opvallend was de veel grotere kruipsnelheid van *Limax*, waarbij de kop steeds los van de grond heen en weer zwaaiend, als om zich op de geur te oriënteren, werd bewogen. Dit is heel anders dan bij *Arion*, die de kop wel heft, maar er geen zwaaiende bewegingen mee maakt. Dit kruipgedrag weerspiegelt waarschijnlijk een grote opwinding, want ik heb dit bij normaal kruipen niet waargenomen.

Summary

The author describes the occurrence of *Limax maximus* in Heerhugowaard since 1990, with an observation on the behaviour. The occurrence of *Ceratomyxa neglecta*, *C. virgata* and *Candidula intersepta* as observed earlier, seems to have ended at about 1985.

Literatuur

- Gittenberger, E., W. Backhuys, W. & T.E.J. Ripken, 1984. De Landslakken van Nederland. – KNNV, Uitgave nr. 37: 184 pp., 192 fig., 102 verspreidingskaartjes.
- Groot, A. de, 1981. Over enige immigranten in Heerhugowaard. – Corresp.-blad Ned. Malac. Ver., No. 198: 122-123.
- Mienis, H.K., 1999. Enkele nieuwe vindplaatsen van *Limax maximus* in Noord-Holland. – Corresp.-blad Ned. Malac. Ver., No. 310: 115-116.

Adres van de auteur:
P. Soutmanlaan 18
1701 MC Heerhugowaard
E-mail: A.W. Burger@12move.nl